

وزیر محمد گل خان مہمند خصوصی عالی لیسہ او اکیڈمی
Wazir Mohammad Gul Khan Mohmand
Private High School & Academy

غانستان اسلامی امارت
دکندهار ولایت
د پوهنی ریاست
گل خان خصوصی عالی لیسہ

(وق)

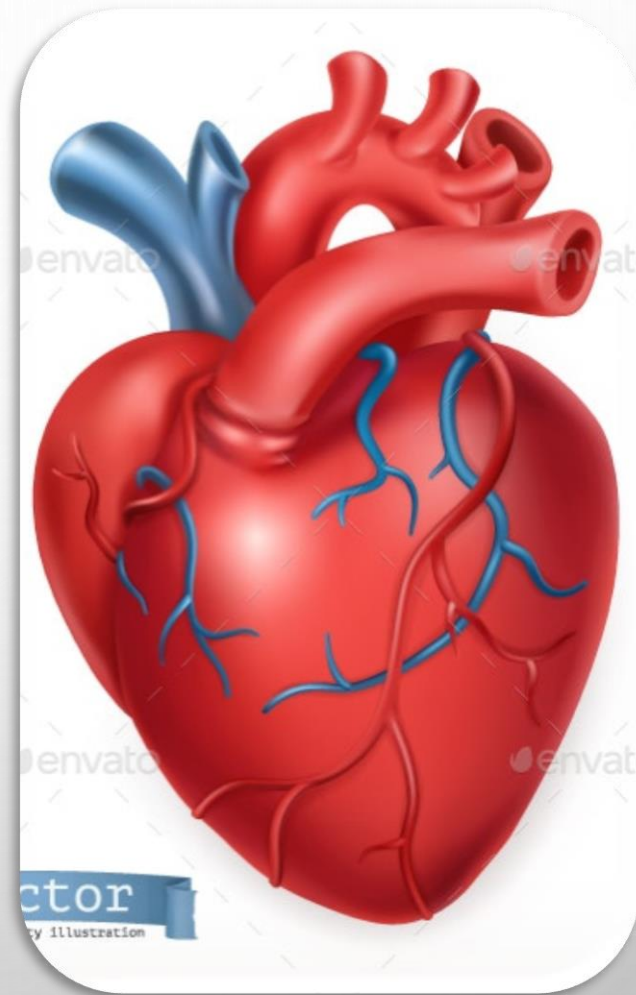
(جمالزی)

Ketabton.com

د زړه ناروغي او علاج يي:

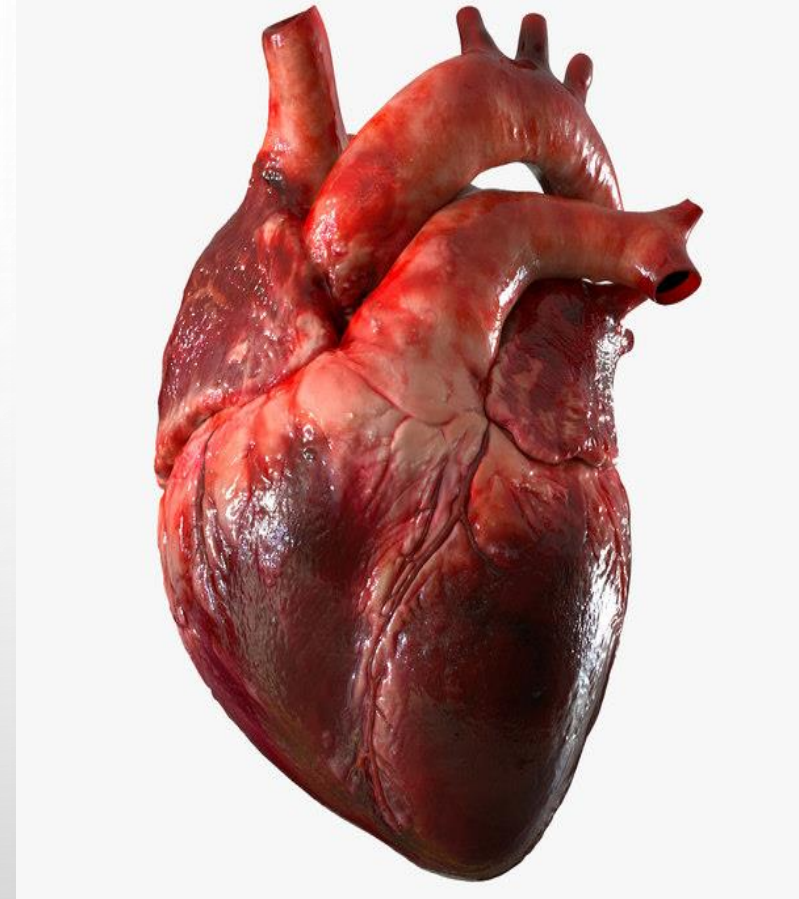
د پريزنټيشن په پاى كى تاسو به اشنا سى:

- زړه
- ناروغي او علاج يي:
- 1. د شريانو تنگوالى او علاج يي
- 2. د وينى لوړ فشار او علاج يي
- 3. د زړه درد او علاج يي

زیره

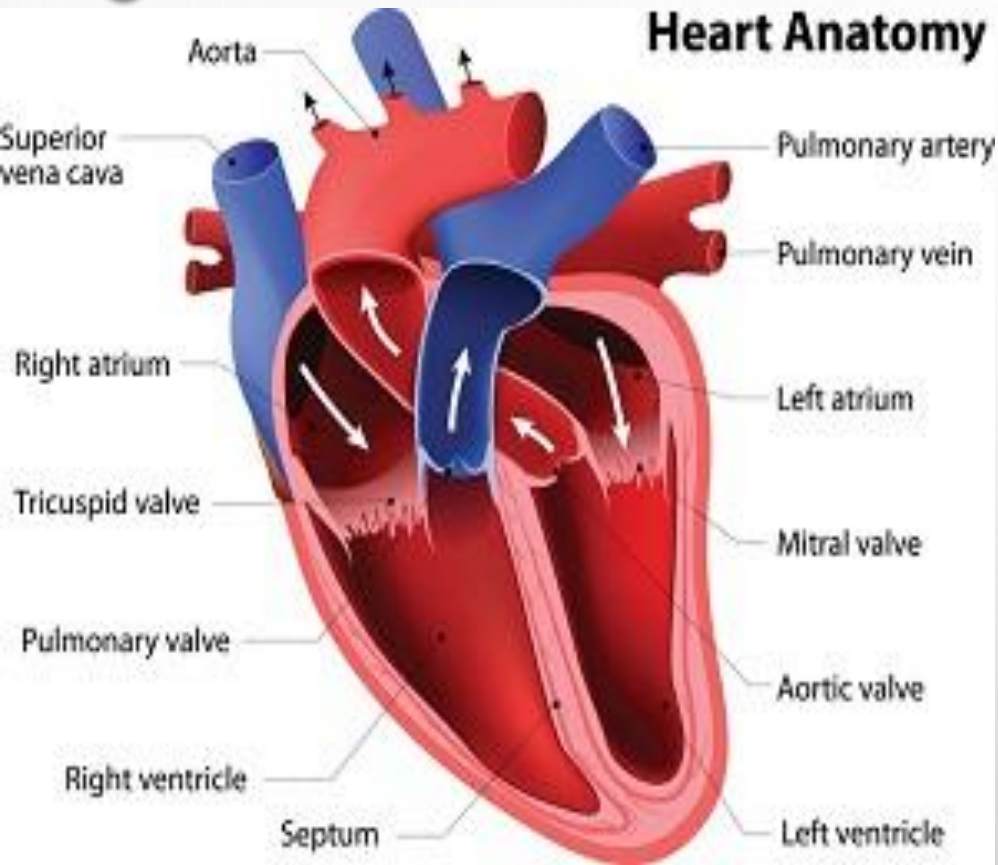
HEART(HUMAN
EMPLOYMENT AND
RESOURCE TRAINING)

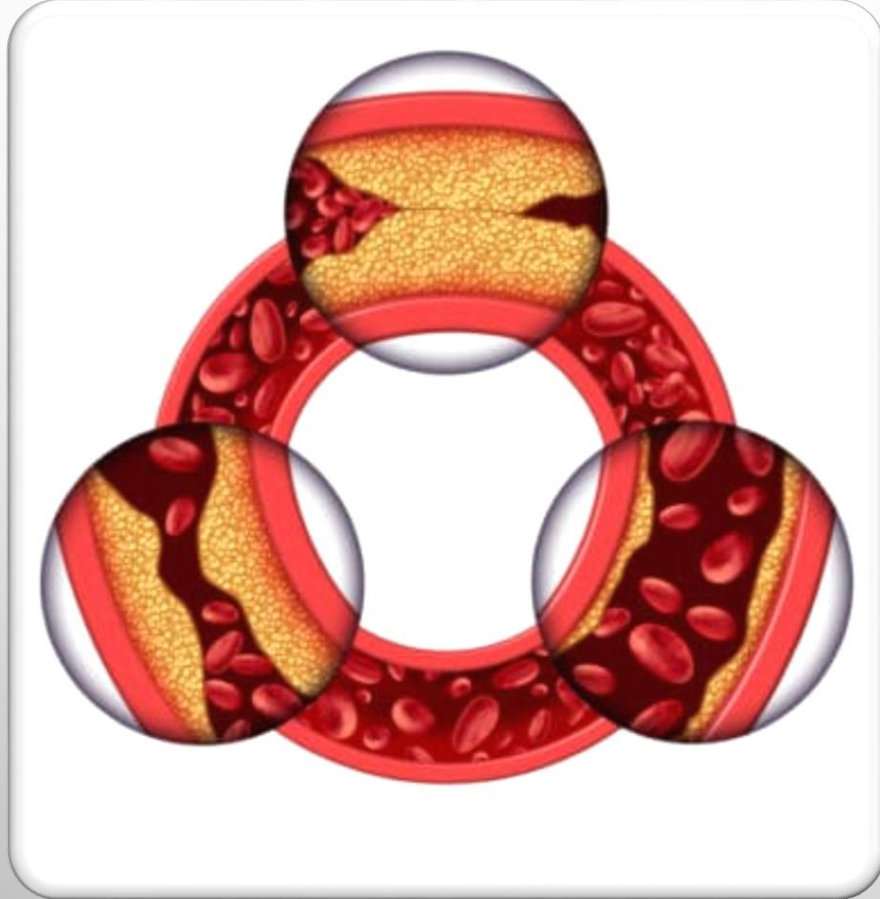
زړه

تعرف : هغه عضله چې د رگونو څخه ترلاسه شوې وینه د بدن ټولو برخو ته پمپ کوي. زړه د یو ډول ځانګړی عضلي څخه، چې د زړه عضلې به نوم یادیږي جوړشوی دی. لږ کین خواته او د سینې د هډوکي لاندې پروت دی او د پریکاردیوم پردی په واسطه پوښل سوی دی چه زړه له سولیدو څخه ساتي. پریکاردیوم یو غبرګه پرده چې په ځان کی یو ډول مایع لري دغه مایع د سیریس پلید په نامه یادیږی . د هر سړی زړه د یوې کلکې مټې په اندازه دی، او د 300 څخه تر 450 ګرامه پورې وزن لري. معمولاً په یوه دقیقه کې له 60 څخه تر 100 ځله ضرب کوي.

زړه مهمی دندی

- د بدن نورو برخو ته اکسیجن شوي وینه پمپ کول.
- د بدن مختلفو برخو ته د هورمونونو او نورو حیاتي موادو پمپ کول.
- د اکسیجن شوي وینې ترلاسه کول او له بدن څخه میتابولیک فاضله محصولات لیردول او سبرو ته د اکسیجن لپاره پمپ کول.
- د وینې فشار ساتل

د شریانو تنگوالی
(ATHEROSCLEROSIS)

- کله چی تر ډیره وخته پوری او په ډیره کچه سره غوری وخورل سي نو رگونه خراپیری – ددی غوری ذرات یعنی کرسټول په وینه کی زیات سي. نو د رگونو په دیوالونو پوری موبني او د رگونو دیوالونه همدغه د غورو ذرات تنگوي.
- هغه وینه چی پکښی ځی او راځی په اسانی سره نسی تلای او راتلای.
- په دغه وخت کی د وینی په دوران کی تغیر راځی او د وینی فشار لوریری

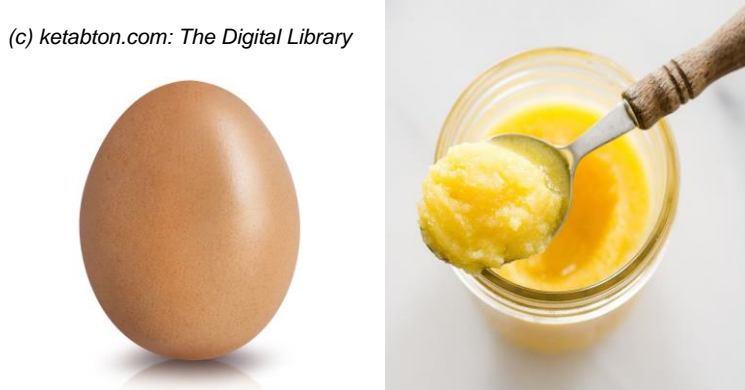
خرنگه منځته راځي

اټيروسکلیروزس یوډول ناروغی ده چي په مرور دزمان او په کراره کراره رامنځته کیږي. په وینه کي د کولستول اونورو موادوزیاتوالی د پلک د جوړیدو سبب کیږي، چي داپلکونه معمولاً شراینو په داخلی طبقه کي تشکل مومی. پلک ونه د محتوی او قوام له مخی یوډبل سره توپیر لری، یوشمیر ډیر کلک دی او یوشمیر یی بیا نرم چي معمولاً د مایع کولستیروول حجراتو څخه جوړشویوی او د فبروزی پوښ په ذریعه پوښل شویوی. اټيروسکلیروزس د شراینو د تنگوالی سبب کیږي چي په نتیجه کي وینه او اکسیجن په کمه اندازه و حیاتی اعضاوو لکه دماغ، زړه، پښتورگواو نورو اعضاوو ته رسیری. که د نوموړی نرم پلک فبروزی پوښ خیری شی نو د پلک داخلی مواد آزاد = او په پایله کي زیات خطر ناکه عواقب لکه د زړه حمله یا دماغی حمله رامنځته کولای.

د خطر عوامل

- د وینې لوړ فشار دي.
- د څگریتو څکول دي.
- شکره ناروغی ده.
- چاغوالی
- فزیکي فعالیت
- د کرسټولو زیاتوالی

علاج یی

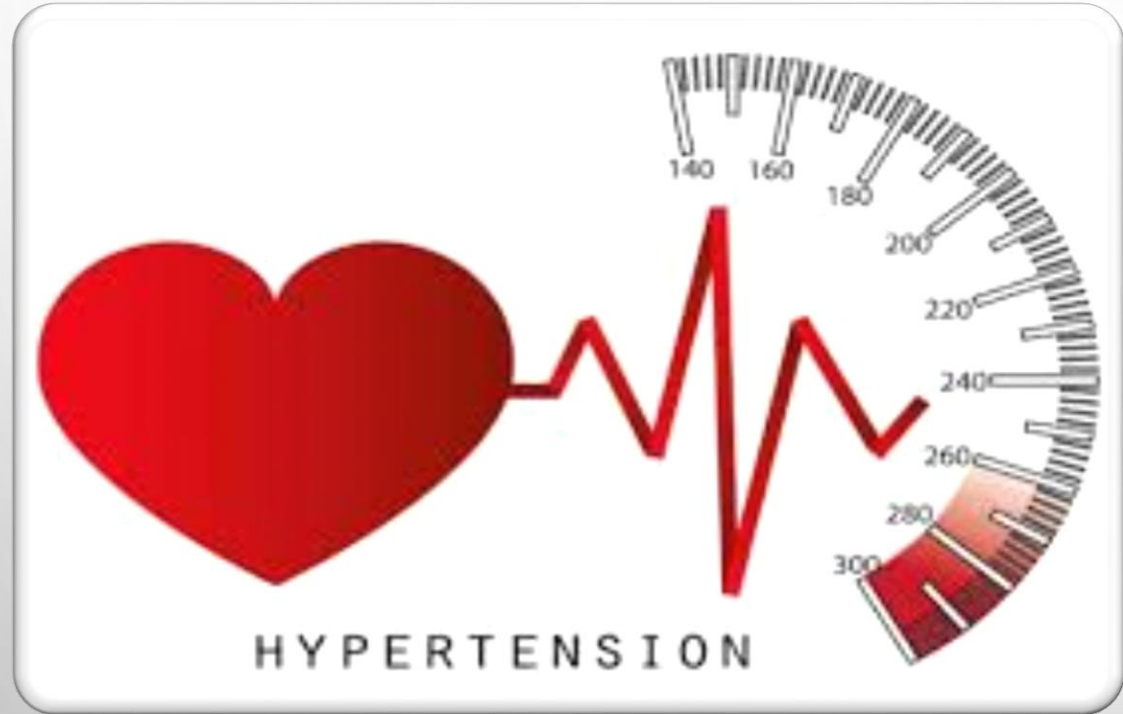
• د حیواناتو غورو، هگی او سپینی غوښی نه استمالول

• خو د نباتو غوری څخه د رگونو تنگوالی نه رامینځته کیږی.

• د سگریټو نه سکول.

• د خپل بدن صحي وزن وساتئ.

• Niacin او ویتامین B3 کوم چې د شریان دیوالونو څخه د کولیسټرول زیرمو لرې کولو کې مرسته کوی.

د وینى لوړ فشار

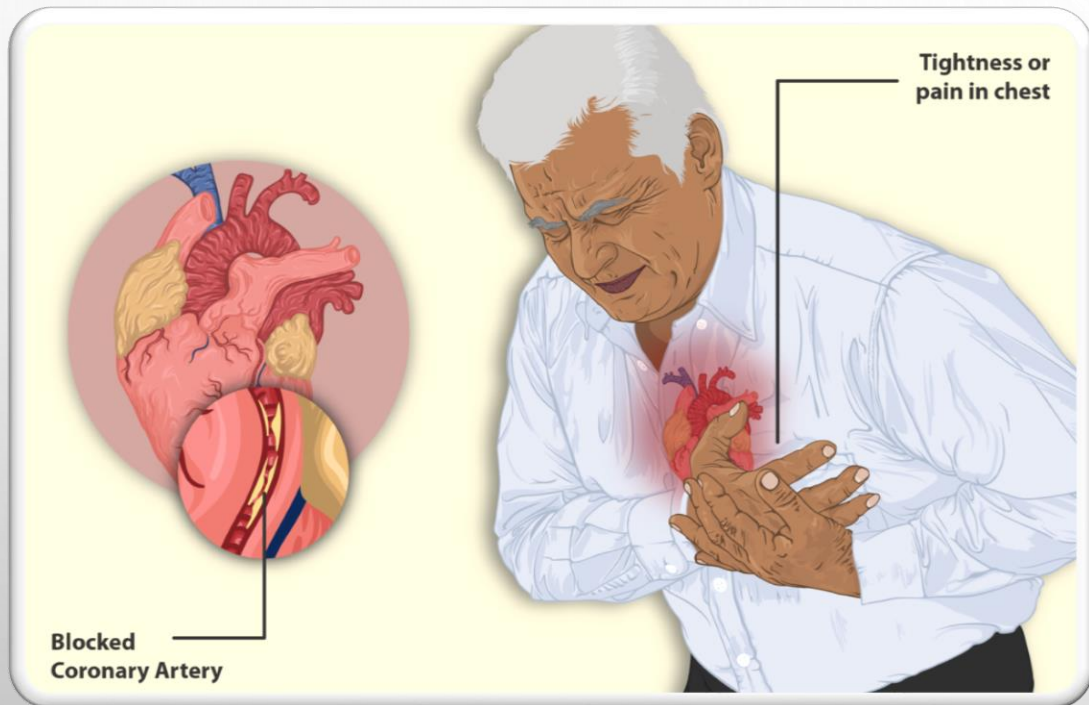
HYPERTENSION

دا ناروغی عموماً په چاغو خلکو کی
پیشیږي. خصوصاً هغه خلک چی د خوراک
زیات شوق لری. دا ناروغی هم د رگونو
تنګوالی په وجه، د وینی زیاتوالی ،
پښتورګو ناروغی او د زړه خرابی په
وجه منځ ته راځي.
پدی ناروغی کی د وینی فشار پوروی
او د ناروغ پر سر دوامداره
دردوی، په غوړ کی یی یو ډول شرنګی
او خوب نلری.

علاج يي

- دا ناروغي ډيره خترناکه ناروغي بيله تداوی څخه پاته نسي ځکه پدی ناروغي کی پر رگونو زور ډیر زیات وی د چاودلو سبب گرځی.
- باید علاج لپاره د ژوند یو سه عادتونه بدل کړی.
- 1. منظم تمرین کول
- 2. پر تقسیم اوقات خواړه خوړل.
- 3. د الکول ډیر لږ استعمال.
- 4. تنباکو پریږودل.
- 5. کافین کمول.
- 6. فشار کمول.

د زړه درد

ANGINA PECTORIS

کوم کسان چی په ټوله عمر په زیاته کچه
حیوانی غوړی خوری هماغه کسان ته تقریباً
خلویشټو کالو وروسته د زړه درد شکایت
پیشیږي. چی دا هم د رگونو د سخت والی په
سبب رامنځته کیږی د زړه شریان ته
(کارنری ارتیری) وایی
همغه هم تنگی تو پدی وخت کی خپله د زړه
وغوښی ته وینه پوره ونه رسیږی د زړه
غوښی کمزوری سی ځکه درد شروع کړي.

علاج يي

- بادام يا د بادام شیدی چشل.
- گرم خنځاک.
- اوڙه.
- اسپرين گولي.

- هغه کسان چی پدي ناروغي اخته وی
- تیزه منڊه نه وهل
  - په زینو کی تیز نه ختل.
  - سخت کار نه کول.

که چیری دا عمل ترسره وکړی نو د زړه عضلوته پوره O_2 او وینه نه رسیږی ځکه درد یوازی د زړه پرچپه خوا (ناحیه) خوا احساس کیږي.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**